

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

16. De sponsalibus, quæ dicantur sponsalia, & quibus modis contrahantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

ne tam graui, nisi obligaret sub mortali. Vnde cum sciens quis contrahit, & absque dispensatione, quam Episcopus potest dare, vix a peccato mortali excusarem, quamuis non constanter affirmem.

De Sponsalibus: quæ dicantur sponsalia, & quibus modis contrahantur.

CAPVT XVI.

Sponsalia sic posse describi videntur, *promissio mutua futuri matrimonij, signo sensibili expressa.* In qua descriptione tres sunt partes.

Prima est, *promissio futuri matrimonij*: non enim sponsalia sunt matrimonia; nec enim fiunt per consensum & verba de presenti, sed de futuro.

Secunda pars est, *mutua*: debet enim esse ex utraque parte, puta, viri, & foeminae promissio: cum enim vnus tantum promittit, tenetur quidem ratione promissionis, seruire quod promissit, tamen non sunt sponsalia: debet enim inuicem alter alteri promittere; ob id, in plurali dicantur sponsalia.

Tertia pars est, *signo sensibili expressa*: hoc enim in matrimonio & sponsalibus necessarium est; vt consensus & promissio signo aliquo sensibili, verbo, nutu, aut alio modo significetur; vt, si duo inuicem sibi promitterent, tamen esset in re tantum promissio, tunc vterque obligaretur seruire promissum; tamen non dicerentur sponsalia, nisi promissiones exterius innotescerent ipsis. Ex his duo sequuntur.

Vnum est, cum sponsalia sint promissiones quædam contrahentium, & promissio sit actus rationis, non fiunt sponsalia, nisi inter habentes vsum rationis. Vnde canones determinarunt, vt ante septennium non essent valida sponsalia. cap. vnico, de desponsat. impub. in 6.

Alterum est, cum sponsalia sint promissiones matrimonij, sequitur, vt in omnibus casibus seu impedimentis, in quibus matrimonium non potest fieri, etiam sponsalia nulla sint: non enim promissio eorum, quæ fieri non possunt, aut licite fieri non possunt, efficaciam habet. Per hæc notum est, quæ dicantur sponsalia.

Nunc de modis, quibus contrahantur agendum est. Hi autem sunt quatuor.

Primus, per simplicem & absolutam promissionem: absolutam, id est, sine conditione; simplicem verò, id est sine aliquo alio onere augente obligationem, ut, cum quis dicit, ego ducam te uxorem, altera autem, ego nubam tibi.

Altero modo, per absolutam promissionem, sed aliquo onere accedente, puta iuramento, donatione annuli, aut alicuius arræ.

Tertio modo, per promissionem conditionatam. Et possunt esse quatuor genera conditionum, de quibus dicenda sunt prorsus eadem omnia, quæ diximus de matrimonio conditionato: ob id non est opus repetere.

Quarto modo fiunt per virtuales promissionem. In cuius gratiam nota, ex c. vnico de desponsat. impuber. in 6 cum duo impuberes, vel vnus impubes contrahunt de presenti, tunc non censetur matrimonium, sed sponsalia: non enim vult Ecclesia illum consensum admittere, nisi tamquam de futuro; vnde æquiualeat promissioni. Anni verò pubertatis in foemina sunt duodecim, in masculo quatuordecim, ante quos non est matrimonium, sed sponsalia, modò iuxta Concilium Tridentinum, nisi talis consensus de presenti sit cum testibus, & Parocho, ut dictum est, nullius est efficaciam, nec æquiualeat sponsalibus: cum tamen ista sunt, procedit Canon antiquus.

De differentijs sponsalium, & matrimonij.

CAPVT XVII.

PRÆTER dictas differentias sunt tres inter sponsalia & matrimonium.

Prima est iuxta Concil. Triden. sess. 24. c. 1. matrimonia clandestina, quæ non fiunt ante duos aut tres testes cum Parocho, nullam habent efficaciam: at verò per hoc caput non annullantur sponsalia clandestina, sed sunt valida, licet careant testibus & Parocho, quamuis prohibita sint cap. cum inhibito, de clandest. desponsa. vbi olim inhibebantur matrimonia clandestina, & ibi Panorm. intelligenda esse dicit sponsalia; tamen non annullabantur, modò annullantur. In qua re vnam est multum notandum, olim in iure antiquo, vt

habe-